

Az alkotmányozásról és az alkotmányozási jogról röviden

I. Alkotmányozás

Néhány alapfogalom.

Az *Alkotmány* a társadalmi együttélésre vonatkozó **iránymutatás**.

Az *Alaptörvény* az Alkotmány iránymutatásaiból eredő **irányelvek** megfogalmazása egy történelmi időszakra.

A két fogalmat - a 2011-es alkotmányossági vita és az Alaptörvény szóhasználata szerinti - **Történeti alkotmányosság** szándékosan ködösíti és mossa össze.

1989-es „Alkotmánykonceptió”¹ (amely a pártok konszenzus-hiánya miatt nem hatályosult) kritikájára a kormány felkérte Molnár Tibort, aki a fogalmak tiszta használatát hiányolta a következők szerint: „ez az iromány **nem tudja eldönteni, hogy Alkotmány akar-e lenni, vagy Alaptörvény**”. A 2011-es „Alaptörvény” folytatja az összemosást, amikor „jogrendünk alapjának” minősíti önmagát².

Alkotmány-típusok az alkotmányozás jogosultsága szerint:

1. Isteni eredetű

Történelmi.

Konföderatív társadalomszervezést jelent: **az ember, a társadalmi csoportok, az államok és a nemzetek érdekérvényesítésének összhangját.**

A magyar nyelv ezt a meghatározást támogatja: **az Alkotó meghatározza Alkotása működtetésére vonatkozó iránymutatást** (Alkot-mányt).

Ez a magyarság ősi civilizációból eredő társadalmi együttélésének alapja **973-ig**.

2. Emberi eredetű

A 2011-es alkotmányossági vita és az Alaptörvény szóhasználata szerint *Történeti*.

Föderatív társadalomszervezést jelent: **az ember, a társadalmi csoportok, az államok és a nemzetek feletti érdekérvényesítést.**

A társadalmi együttélés alapjának **diktatórikus** meghatározása a mindenkor hatalomgyakorló társadalmi csoport érdekérvényesítése szerint. Ezért **nincs „Alkotmánynak” nevezett jogszabály a Történeti alkotmányosságban, hiszen az iránymutatás a hatalomgyakorló társadalmi csoporttal változik.**

A társadalom számára **közömbös, hogy melyik társadalmi csoport gyakorolja a hatalmat**, vagyis – az elmúlt kétszáz év történetére vonatkoztatva – **szocialista vagy kapitalista típusú-e a diktatúra**³.

A Történeti alkotmányosság a magyarság életének iránymutatása **a Quedlinburgi szerződés**⁴ (973) megkötése óta.

Ennek megfelelően Géza hazaárulása nem csupán elháríthatatlan akadály (*vis maior*) volt a Történelmi alkotmányosság további iránymutatásának alkalmazása előtt, mert ***nem pusztán ideiglenesen szüneteltette*** azt, hanem ***hatályát felfüggesztette***, hiszen helyébe lépett a **Történeti alkotmányosság, amely Géza óta folyamatosan hatályban van, vagyis az alkotmányosság jogfolytonosságának visszaállítása csak a Történelmi alkotmányra vonatkozhat.**

Az **1920. évi I. törvénycikk** három megállapítása vonatkozik közvetlenül a Történeti alkotmányra:

(Hamisan hivatkoznak erre a törvénycikkre úgy, mintha **az 1918. XI. 16-os Országgyűlési határozat** lenne, holott csak **hivatkozik** arra.)

1. Az alkotmány szerinti hatalomgyakorlás **vis maior** (pl. háború, forradalom) miatti **lehetetlenné válása nem felfüggesztés, hanem ideiglenes szünetelés**.⁵
2. A trónfosztás önmagában **nem jelent államforma-változtatást**⁶
3. Az alkotmány szerinti hatalomgyakorlás szüneteltetési okának megszűnte után **visszaállt a Történeti alkotmányosság**⁷.

II. Alkotmányozási jog

A Történeti alkotmányosság egyik sajátossága, hogy **nem köti az Alkotmányt Magyarországhoz**. Ahogyan ötszáz évig a Habsburgok voltak **a társadalmi együttélésünk irányítását meghatározóak (alkotmányozásra jogosultak), most az Európai Unió**⁸.

Felvetődnek jogérvényességi kérdések, amelyek mindegyike visszavezethető a hatályos Alaptörvény B) cikkére⁹, amely **a nép közhatalom gyakorlását közvetlenül vagy képviselők útján rendeli**.

Semmi esetre sem lehet ezt a cikket **kivonatolva idézni** és így azt megállapítani, hogy **a hatalomgyakorláshoz fűződő minden jog kizárólag közvetlenül gyakorolható. Ez hamisítás**, a jogot nem ismerő emberek félrevezetése.

Olyannyira téves ez a megállapítás, hogy az Alaptörvény a közvetlen hatalomgyakorlást „kivételesként” határozza meg, ennek kihangsúlyozására

- az Alaptörvény módosításának jogosultságát kizárólag közvetett hatalomgyakorlási képviselőhöz köti¹⁰ és (voltaképpen redundanciával)
- megtiltja az Alaptörvény népszavazás útján történő módosítását¹¹

Az alkotmányozási jog gyakorlása ténylegesen alkotmánytípus választást jelenti. Ennek a jogintézménye **az Alkotmányozó Nemzetgyűlés**. (Természetesen ez csak alkotmánytípus-váltás szükséges.)

1. Amennyiben a választás eredményeként **a Történelmi Alkotmány az iránymutató**, akkor a továbbiakban **az alkotmányozási jog gyakorlása az Alaptörvényre vonatkozik**.
2. Amennyiben a választók **a Történeti Alkotmány** irányítását mellett döntenek, akkor ténylegesen **lemondanak a közvetlen alkotmányozási jogokról**.

Kelt Szegeden, Szelek havának 13. napján.

Halász József

---

¹ Igazságügyi Minisztérium 1989. február 23.-án hozta nyilvánosságra azt az alkotmánykonceptiót, amit 1991-ben tárgyalt az Országgyűlés, de konszenzus-hiány miatt nem emelt törvényerőre. Forráscím (jelenleg nem érhető el): <http://www.mkogy.hu/alkotmany/alkterv.htm> letöltve: 2002.03.14. az alábbi címre: <http://szkszhu.szksz.com/Alkotmanytervezet1991.doc>

² Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk. (Preamblum)
[Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) – továbbiakban Alaptörvény 2011 - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100425.ATV#]

---

³ Csak értelmi különbség van a legokosabb burzsoá osztályérdek és a legokosabb proletár osztályérdek felfogása között.

(Bibó István: A kapitalista liberalizmus és a szocializmus–kommunizmus állítólagos kiegyenlíthetetlen ellentéte - <http://mek.niif.hu/02000/02043/html/699.html>)

⁴ Vannak nemzetek, amelyek gyengébbek a háborúban, de agyafúrtak, találékonyak a békekötésben. Quedlinburgban nem volt kölcsönös szerződés, csak mi tettünk engedményeket, a németek semmit. Mibe került ez a behódolás?

- Feladtuk minden hagyományunkat (mágusüldözés).
- A határvidék védelmét is.
- Szabad bejövétel a hittérítőknél és másoknak, akik Magyarországon akartak letelepedni.
- Engedélyezni templomok építését, anyagközségek felállítását.
- Minden korlátozás nélkül szabad kezet adni a keresztény tanok terjesztéséhez és gyakorlásához (élve eltemetés stb.).
- Géza herceg házasságot fog kötni Adelhaiddal.
- Rangos állások, földbirtokok adományozását ígéri az Adelheid-dal jött tízezer német testőrnek.

(BOTOS LÁSZLÓ MAGYARSÁGTUDOMÁNYI ISMERETEK - A Szomorú magyar történelem teljes megismeréséhez - <http://www.magtudin.org/Ismeretek%20I.htm>)

⁵ Megállapítja továbbá, hogy az 1910. évi június hó 21. napjára törvényszerűen összehívott országgyűlésnek képviselőháza az 1918. évi november hó 16. napján hozott határozatával önmagát feloszlottnak nyilvánította, főrendiháza pedig ugyanazon a napon tartott ülésében e határozatot tudomásul vette és tanácskozásait berekesztette, miáltal az országgyűlés működése is megszűnt. Mindezeknél fogva **az állami főhatalom gyakorlása az alkotmány rendes formái között lehetetlenné vált.**

(1920. évi I. törvénycikk az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről – továbbiakban: 1920. I. tv - <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=7416>)

⁶ A nemzetgyűlés, mint a nemzeti szuverénitás kizárólagos törvényes képviselője, megállapítja, hogy **a királyi hatalom gyakorlása 1918. évi november hó 13. napján megszűnt.**

(1920. I. tv)

⁷ **Alkotmányunk alapelveinek megfelelően** az 1919. évi augusztus hó 7. napja óta alakult ideiglenes kormányok a nemzethez fordultak, hogy a nőkre is kiterjedő általános, titkos, egyenlő, közvetlen és kötelező választójog alapján válassza meg az akaratának képviselőit a nemzeti gyűlést.

(1920. I. tv)

⁸ E) cikk

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

(3) Az Európai Unió joga - a (2) bekezdés keretei között - megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

(4) A (2) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(Alaptörvény 2011)

Iránymutató szabályozás a Lisszaboni Szerződésben

(Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról, amelyet Lisszabonban, 2007. december 13-án írtak alá - http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/AUTO/?uri=uriserv:OJ.C_.2007.306.01.0001.01.HUN)

1. A négy liberális alapelv:

(2) **A belső piac** egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben e szerződés rendelkezéseivel összhangban **biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása. (MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 26. cikk)**

---

2. A termőföld forgalomképessé (eladhatóvá) minősítése:

(1) Az Unió közös mezőgazdasági és halászati politikát határoz meg és hajt végre.

A belső piac kiterjed a mezőgazdaságra és a halászatra, valamint a mezőgazdasági termékek kereskedelmére. A közös agrárpolitikára vagy a mezőgazdaságra vonatkozó utalásokat, valamint a „mezőgazdasági”, illetve az „agrár-”, kifejezéseket úgy kell értelmezni, mint amelyek a halászatot is magukban foglalják, figyelembe véve ezen ágazat sajátos jellemzőit.

„Mezőgazdasági termékek” a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékei, valamint az ezekhez a termékekhez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szint termékei.

(2) Ha a 39-44. cikk másként nem rendelkezik, a belső piac létrehozására illetve működésére megállapított szabályokat a mezőgazdasági termékekre is alkalmazni kell.

(3) A 39-44. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozó termékeket az I. melléklet sorolja fel.

(4) A mezőgazdasági termékek belső piaca működésének és fejlődésének együtt kell járnia egy közös agrárpolitika létrehozásával.

(MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 38. cikk)

3. Függetlenségi hatáskör elvonás:

(1) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken:

a) vámunió,

b) a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,

c) monetáris politika azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euro,

d) a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,

e) közös kereskedelempolitika.

(2) Az Unió szintén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik **nemzetközi megállapodás megkötésére**, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja.

(MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 3. cikk)

4. Jogalkotási függetlenség elvonása:

Az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően **minden címzett tagállamra kötelező**, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címzettként megjelöl.

(MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 288. cikk)

5. Külügy és hadügy elvonása:

(1) Az Európai Tanács, minősített többséggel és a Bizottság elnökének egyetértésével, kinevezi az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét. Megbízatását az Európai Tanács ugyanilyen eljárás keretében megszüntetheti.

(2) **A főképviselő irányítja az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját.** Javaslaival hozzájárul e politika alakításához, és azt a Tanácstól kapott felhatalmazásban foglaltak szerint végrehajtja. Ugyanez vonatkozik a közös biztonság- és védelempolitikára.

(KÖZÖS RENDELKEZÉSEK 18. cikk)

6. Pénzügyi függetlenség elvonása:

MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 282. cikk

(1) Az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok alkotják a Központi Bankok Európai Rendszerét (KBER). **Az Unió monetáris politikáját az Európai Központi Bank és azon tagállamok nemzeti központi bankjai irányítják, amelyeknek hivatalos pénzneme az euro, és amelyek az eurorendszert alkotják.**

....

---

(5) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal, továbbá valamennyi nemzeti jogszabálytervezettel kapcsolatban, és a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet elő.

MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT 295. cikk

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság egyeztetnek egymással, és közös megegyezéssel meghatározzák együttműködésük szabályait. E célból a Szerződéseknak megfelelően **kötelező jellegű intézményközi megállapodásokat köthetnek.**

⁹ B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

(2) Magyarország államformája köztársaság.

(3) **A közhatalom forrása a nép.**

(4) **A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.**

(Alaptörvény 2011)

¹⁰ S) cikk

(1) Alaptörvény elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot **a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő terjeszthet elő.**

(2) **Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.**

(3)¹³ Az elfogadott Alaptörvényt vagy az Alaptörvény elfogadott módosítását az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött Alaptörvényt vagy az Alaptörvény megküldött módosítását a kézhezvételétől számított öt napon belül aláírja, és elrendeli a hivatalos lapban való kihirdetését. Ha a köztársasági elnök úgy ítéli meg, hogy az Alaptörvénynek vagy az Alaptörvény módosításának a megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelményeket nem tartották meg, ennek vizsgálatát kéri az Alkotmánybíróságtól. Ha az Alkotmánybíróság a vizsgálata során nem állapítja meg e követelmények megsértését, a köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak a hivatalos lapban való kihirdetését.

(4) Az Alaptörvény módosításának kihirdetés során történő megjelölése a cím, a módosítás sorszámát és a kihirdetés napját foglalja magában.

(Alaptörvény 2011)

¹¹ 8. cikk

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(3) Nem lehet országos népszavazást tartani

a) az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről;

b) a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, központi adónemről, illetékről, járulékról, vámról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvény tartalmáról;

c) az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról;

d) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről;

e) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről;

f) az Országgyűlés feloszlásáról;

g) képviselő-testület feloszlásáról;

h) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről, valamint megelőző védelmi helyzet kihirdetéséről és meghosszabbításáról;

i) katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos kérdésről;

j) közkegyelem gyakorlásáról.

(4) Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

(Alaptörvény 2011)